

Een blauwe zondag

Tekst: **Marjolein Geldermans**

'Eigenlijk moet ik een keer...', en vervolgens komt het er niet van; dat is een bekend verschijnsel. Zo wind ik mij er al tijden over op dat er,

volgens sommige actualiteitenprogramma's, zoveel getraumatiseerde veteranen en politieagenten al jarenlang rondlopen met PTSS. Alsof er geen adequate hulp zou zijn voor deze groepen. Ik was al een tijd van plan hierover in gesprek te gaan met de bedrijfsarts van de regionale politie, met wie we samenwerken binnen mijn instelling, en haar te vragen waarom agenten en rechercheurs met traumagerelateerde klachten, die naar bijvoorbeeld de Politiepoli worden verwezen, niet standaard EMDR krijgen. Maar zoals dat vaak gaat, ik heb het te druk, er is geen directe noodzaak, of ik vergeet het gewoon weer even. En ineens wordt het onderwerp op een regenachtige zondag weer actueel als er thuis twee natgeregende mannen plaats nemen aan de eettafel.

Mijn geliefde heeft, als vrijwilliger, sluiswachterdienst bij de kleine sluis naast zijn huis, samen met Bart, iemand uit het dorp. Maar er komt geen enkele boot langs, want het regent pijpenstelen en de harde wind blaast de bloesem van de kastanjabomen. De twee mannen komen daarom thuis even koffie drinken en gevulde koeken eten. Nu zitten zij in blauw sluiswachtertenue tegenover mij aan de grote tafel, waaraan ik zojuist zat te werken. We raken aan de praat en Bart, een aardige man met bruine kop en stekeltjeshaar, vertelt dat hij bij de politie werkt. Hij doet echter geen dienst meer als agent op straat, want hij heeft al twintig jaar een PTSS, zo vertelt hij, opgelopen door geweldsincidenten die hij meemaakte tijdens zijn werk. Hij zegt dat het niet veilig zou zijn voor de omgeving als hij op straat zou werken, want dan komt "het beest naar boven." Hij schiet vol en maakt met zijn hand een beweging alsof er iets opstaat tussen zijn buik en zijn keel. Hij heeft er jaren geleden wel hulp voor gehad, maar de emoties zitten nog hoog. Ik vraag of hij bekend is met EMDR, maar hij heeft er nog nooit van gehoord. Ik leg in een notendop uit wat het inhoudt.

Hij begrijpt het meteen, en het lijkt hem wel wat. "Er lopen op het werk veel, vooral jonge agenten rond met psychische klachten zoals PTSS", vertelt hij. Het duurt vaak lang voordat daar hulp voor is geregeld, als ze die al krijgen. Ik spreek mijn verbazing daarover uit. Hoe kan het dat, in een organisatie waar PTSS als beroepsziekte eindelijk is erkend, er geen snelle en adequate hulp voorhanden is? Bart vertelt dat ze zo hun eigen kanalen voor hulpverlening hebben bij de politie. Daar verlopen de processen vaak traag. "Er zijn binnen de politie ook bedrijfsondersteunende teams: de BOT's", zegt hij. "Dat is ván collega's vóór collega's." Dat klinkt goed, denk ik bij mezelf, en vraag hoe dat zit. Bart neemt nog een hap van zijn gevulde koek en legt uit: "De agenten die in een BOT zitten, herkennen als het goed is, de psychische klachten bij hun (vaak jongere) collega's, en proberen die met hen bespreekbaar te maken. Dan kunnen ze hun collega verwijzen naar een bedrijfsarts, die weer kan doorverwijzen naar instellingen die werken voor de politie." Maar blijkbaar krijg je daar in eerste instantie dus geen EMDR, concludeer ik.

"Agenten worden onder andere aangenomen op hun zelfredzaamheid", vertelt Bart. "De hele dag ben je aan het laveren tussen de wet, je persoonlijke inschatting van een overtreding of een incident, en de persoon van dader of verdachte. Dat hoort bij het politievak en het vraagt veel van een mens." Misschien zorgt die zelfredzaamheid er ook voor dat de agenten niet snel om hulp vragen, denk ik bij mezelf.

We nemen nog een kop koffie en eten de rest van de gevulde koeken op. "Daarnaast is er bij de politie geen goed beleid voor psychische klachten", vindt Bart. Dit heeft volgens hem te maken met de vele veranderingen in de organisatie. Omdat ik zelf nogal van aanpakken ben, jeuken mijn handen om de agenten die dat nodig hebben op korte termijn met EMDR te behandelen. Bij Skills doen we tevens aan hulp bij re-integratie, dus kunnen we zo twee vliegen in een klap slaan. Mooi toch? Misschien ben ik hiermee iets te optimistisch en voortvarend, maar het lijkt Bart een goed idee als ik in elk geval contact opneem met hun bedrijfsarts. Ik ga dat nu écht doen.....

Marjolein Geldermans is GZ psycholoog en supervisor bij de VGct. Zij werkt vanuit oplossingsgerichte en cognitieve gedragstherapie bij Skills, een tweedelijns GGZ-instelling die zich richt op arbeidsgerelateerde problematiek. Zij doet daar ook EMDR-behandelingen. Tevens werkt zij als supervisor bij PsyQ.